

แนวคิดและวิธีการประพันธ์ทางเดี่ยวปีใน เพลงแขกมอญ 3 ชั้น ของครูบ๊ีบ คงลายทอง

The concept and composition of Pi Nai's solo variation by Khru Peep Konglaithong

ธราธิป/ สิทธิชัย*

ดุษฎี มีป้อม*

บำรุง พาทยกุล*

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดและวิธีการประพันธ์ทางเดี่ยวปีใน เพลงแขกมอญ 3 ชั้น ของครูบ๊ีบ คงลายทอง ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 ท่าน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์ไม่มีโครงสร้าง การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า ครูบ๊ีบ คงลายทอง เริ่มแนวคิดในการประพันธ์ทางเดี่ยวปีในเพลงแขกมอญ 3 ชั้น จากการได้เห็นครูเทียบ คงลายทอง เป่าเดี่ยวปีใน เพลงแขกมอญ 3 ชั้น ที่โรงละครแห่งชาติ และได้เห็นครูสุรพล หนูจ้อย ได้เป่าเดี่ยวปีในเพลงแขกมอญ 3 ชั้น ณ สังคีตศาลา ซึ่งเป็นรูปแบบวิธีการดำเนินทำนองในลักษณะพิเศษ คือ ดำเนินทำนองแบบเที่ยวหวานและเที่ยวเก็บทั้ง สามท่อน ต่อมาอาจารย์บุญช่วย โสวัตร ได้ให้แนวคิดการประพันธ์ทางเดี่ยวและให้ครูบ๊ีบ คงลายทอง ทดลองประพันธ์ทางเดี่ยวปีในเพลงแขกมอญ 3 ชั้น

ขึ้นมาใหม่ เพื่อเป็นการฝึกการประพันธ์และเพื่อเป็นการสืบทอดวิธีการบรรเลงที่เป็นลักษณะพิเศษนี้ไว้

วิธีการประพันธ์สำนวนทางเดี่ยวปีใน ครูบ๊ีบ คงลายทอง ได้นำทำนองหลักมาแปรเป็นสำนวนทางเดี่ยวของปีใน และดำเนินไปตามท่วงทำนองลีลาของทำนองหลักที่เป็นตัวกำหนดทิศทางในการประพันธ์สำนวนทางเดี่ยวปีใน มีการสอดแทรกกลวิธีในการบรรเลง เช่น การเป่าดวงเสียง การเป่าลั้งจังหวะ การเป่าขี้ การเป่าสะบัด การเป่าโปรยเสียง การเป่าพรม การเป่าปริบ การเป่าครั้น การเป่าตอด การเป่าย่ำเสียง การเป่ากล้ำเสียง ลักษณะสำนวนกลอนที่ใช้ประกอบด้วย สำนวนที่เป็นสำนวนการขึ้นต้น สำนวนกลอนที่เป็นเอกลักษณ์ของเพลงแขกมอญ สำนวนกลอนที่เป็นวิธีการบรรเลงอันเป็นเอกลักษณ์ของเครื่องมือ สำนวนกลอนที่มีลักษณะการปรับเปลี่ยนทิศทางกะทันหัน สำนวนกลอนที่ล้อเลียนกันในประโยค สำนวน

* หลักสูตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาดุริยางคศิลป์ไทยสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

กลอนโสดโผนแสดงให้เห็นถึงความคล่องแคล่วของ
ผู้บรรเลง ส่วนกลอนที่ก่อให้เกิดความรู้สึกกระชับ
กระฉับกระเฉงและเป็นการเน้นทำนองให้มีความเด่นชัด
ส่วนกลอนที่ทำให้เกิดความน่าสนใจชวนติดตาม
ส่วนกลอนที่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่อง ส่วนกลอน
ที่ให้ความรู้สึกคล้อยคลายผ่อนหนักเป็นเบา ส่วนกลอน
ที่เป็นลักษณะของการสรุปความเพื่อนำเข้าสู่ทำนอง
ในประโยคต่อไป ส่วนกลอนที่ให้ความรู้สึกดั่งอารมณ์
ให้ซึ้งลึก ส่วนกลอนที่เป็นลักษณะของทำนองลงจบ

คำสำคัญ : แนวคิด การประพันธ์ ทางเดี่ยวปีใน

Abstract

The purposes of this research were to study the concept and composition of Khaek Mon Sam Chanin Pi Nai's solo variation by Khru Peep Konglaithong.

Research methodology Qualitative Research. Population (Keyinformants) were 10 persons. The research instrument was Unstructured interviews. The data were analyzed by content analysis

The results were as follows the concept of composing Pi Nai's variation in Khaek Mon Sam Chan of Khru Peep Konglaithong was inspired by his father, Khru Thiap Konglaithong (the master of Pi Nai) and Khru Suraphon Nuchoi from their Pi Nai solo performances in Khaek Mon Sam Chan piece in which there were outstanding musical techniques of playing Pi Nai, including Thiao Wan and Thiao Keb used in entire three sections of the piece. Later, Khru Boonchouy Sovat has given Khru Peep Konglaithong the advance concept that led Khru Peep to recreate Khaek Mon Sam Chan in Pi

Nai's solo variation his own in order to enhance his experience of composition and to preserve the extraordinary Pi Nai's techniques through the composition.

Within the composition, Khru Peep has brought the basic melody of Khaek Mon as a core melody to direct to creation of Pi Nai's variation with adding particular Pi Nai's techniques, including Kan Pao Khuang Siang, Kan Pao Luang Changwa, Kao Pao Kha-yi, Kan Pao Sa-bad, Kan Pao Proi Siang, Kan Pao Phrom, Kan Pao Prib, Kan Pao Kran, Kan Pao Tot, Kan Pao Yam Siang, Kan Pao Klam Siang. The characteristics of melodic construction in each musical phrase (Sam Nuan Klon) used within the piece comprises a number of styles: the style of starting phrase, the style to reflect the unique musical accent of Khaek Mon, the style of particular Pi Nai techniques, the style of accidental change of melodic direction, the style of imitating melodic phrase within musical sentence, the advance style to show extraordinary musical practices of the musician, the energetic style to emphasis particular phrase, the pleasing style to make the phrase attractive, the style to show the coherence of musical phrases, the style to manifest ultimate and relax feeling, the style of concluding the phrase and leading to the next phrase, the style to descend the feeling through musical phrase, and the style of ending phrase.

Keywords: concept, composition, Pi Nai's solo variation

บทนำ

นาฏศิลป์ไทยและดนตรีไทยเป็นสิ่งสำคัญ และเป็นสิ่งจำเป็นแก่ชีวิตไทย ผู้ปกครองแผ่นดิน ก็จำเป็นต้องให้ความอุปการะเกื้อกูลและความคุ้มครอง แก่นาฏศิลป์และดนตรีไทย เพราะแผ่นดินไทยในสมัย ก่อนนั้นถือว่า ความเจริญรุ่งเรืองของนาฏศิลป์และ ดนตรีเป็นเครื่องหมายแห่งความสนุกและความสนุกสนาน เป็นสัญลักษณ์อันสำคัญของสภาพที่เรียกว่า “บ้านเมืองดี” เมื่อพระมหากษัตริย์พระราชทานพระบรมราชูปถัมภ์แก่นาฏศิลป์และดนตรีเป็นเบื้องต้นแล้ว ก็เป็นธรรมดาที่เจ้านายและ ผู้มีบรรดาศักดิ์อื่น ๆ จะคล้อยตามพระราชนิยม ต่างพากันให้ความอุปการะเกื้อกูลแก่นาฏศิลป์ ดนตรีไทยทั่วกัน นาฏศิลป์ดนตรีไทยในสมัยหนึ่งจึงเป็น เครื่องแสดงฐานะทางสังคม (Status Symbol) ของคนชั้นสูงในสมัยนั้น (คึกฤทธิ์ ปราโมช 2552) ดนตรีไทย นั้นเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ที่ประกอบด้วยรายละเอียดอันกว้างขวางลึกซึ้งเป็นอย่างมาก มีกระบวนการในการเรียน การสอน การสร้างสรรค์ การพัฒนา ตลอดจนการรักษา ถ่ายทอด โดยกระบวนการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ อันเป็นเอกลักษณ์ของดนตรีไทย หากพิจารณาการศึกษาวิชาการดนตรีไทยในอดีตจะพบว่า มีลักษณะ การถ่ายทอดอย่างระบบตัวต่อตัว (Oral tradition) โดยเน้นวิชาการภาคปฏิบัติเป็นสำคัญ ดังนั้นการศึกษา วิชาการ การดนตรีไทยจึงเป็นลักษณะการถ่ายทอด ทั้งความรู้และทฤษฎีควบคู่กันไป (บุญช่วย โสวัตร, 2539) ครูดนตรีไทยเป็นหลักสำคัญของการคงอยู่และพัฒนาการ ทางการดนตรีไทย ครูจะต้องถ่ายทอด ภูมิความรู้ที่มี ให้ศิษย์อย่างจริงใจ ถูกต้อง ศิษย์คนใดมีความสามารถ ต้องสนับสนุนให้ดียิ่งขึ้น แม้หม่อมภูมิตนก็ต้องแนะนำ ช่องทางที่จะหาความรู้เพิ่มเติมจากครูท่านอื่น ๆ อีก ครูแต่ละท่านก็ต้องมีการสร้างความสัมพันธ์กันเพื่อ ผสานเส้นทางดนตรีไทยให้เจริญก้าวหน้า จรรโลงความรู้ ทางการดนตรี การค้นพบแนวทางส่งเสริมและพัฒนา ดนตรีไทย หรืออันใดก็ตามที่มีประโยชน์ต่อการดนตรี ก็ ควรที่จะหาโอกาสสร้างเสริม สร้างสรรค์ให้ดำรงตลอดไป

จนสุดความสามารถ การศึกษาดนตรีไทยไม่เพียงแต่ ศิษย์ที่จะศึกษาจากครูเท่านั้นนอกจากครูจะให้รูปแบบ ที่ศิษย์ปรารถนาแล้ว ครูจะต้องศึกษาและหารูปแบบที่จะ พัฒนาตนเองและการเรียนดนตรีไทยให้เจริญรุ่งเรือง แก่ตน แก่ศิษย์ และสังคมประเทศชาติสืบไปด้วย (สงบศึก ธรรมวิหาร, 2542) เพลงไทยมีการพัฒนารูปแบบวิธีการ การบรรเลงมาอย่างยาวนาน มีต้นกำเนิดมาจากเพลง ส่องชั้นต่าง ๆ ตั้งแต่สมัยสุโขทัย เพลงส่องชั้นหรือเพลง เกร็ดนี้เป็นต้นกำเนิดของเพลงไทยหลายประเภทเช่น เพลงเรื่อง เพลงตับ เพลงสามชั้น เพลงชั้นเดียว เพลง เดี่ยว ฯ และมีหลักวิธีการในการพัฒนาปรับปรุงเพลง ให้มีความไพเราะและหลากหลาย ครูดนตรีโบราณจึงมี วิธีการคิดประดิษฐ์ทำนองดนตรีให้มีความหลากหลาย อันแสดงถึงภูมิปัญญาของครูผู้แต่ง เพื่อการนำไปใช้ ในโอกาสต่าง ๆ โดยมีจารีต แบบแผน ธรรมเนียมการ ปฏิบัติ เป็นตัวกำหนดการในนำไปใช้ เพลงไทยจึงมี ส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของคนไทย และได้ ตกทอดสืบต่อมาจนทุกวันนี้

เดี่ยว เป็นวิธีการบรรเลงชนิดหนึ่ง ซึ่งใช้เครื่อง ดนตรีบรรเลงแต่อย่างเดียว (ไม่นับเครื่องประกอบ จังหวะ) การบรรเลงชนิดนี้มีความประสงค์อยู่ 3 ประการ คือ 1. เพื่ออวดทาง (วิธีการดำเนินทำนองเพลง) 2. เพื่อ อวดความแม่นยำ และ 3. เพื่ออวดฝีมือ เพราะฉะนั้น ที่เรียกว่าการบรรเลงเดี่ยวจึงมิได้หมายความว่าแค่ เพียงการบรรเลงคนเดียว ต้องหมายตลอดถึงทาง ก็สมควรที่จะเป็นทางเดี่ยว เช่น มีโอดพันทมิโลดโผนต่าง ๆ ตามสมควรแก่เครื่องดนตรีนั้นๆ เพื่อให้ถูกความประสงค์ ทั้ง 3 ประการ (มนตรี ตราโมท, 2540)

เพลงแขกมอญ เป็นเพลงเก่าที่มีความสำคัญ ต่อดนตรีไทยเพลงหนึ่ง เพลงแขกมอญมีพัฒนาการ ที่หลากหลาย เช่น เพลงเรื่อง เพลงส่องชั้น เพลงสามชั้น เพลงเถา เพลงตับ และเพลงเดี่ยว และมีโครงสร้างเพลง ที่มีความคล้ายคลึงกับเพลงไทยอื่น ๆ หลายเพลง เพลง แขกมอญเป็นเพลงที่มีความไพเราะ และได้รับความนิยม นำมาบรรเลงในวงปี่พาทย์และวงเครื่องสาย โดยเฉพาะ

อย่างยิ่ง เพลงเดี่ยวแขกมอญ มีครูดนตรีไทยหลายท่าน ได้นำเพลงแขกมอญสามชั้นมาประดิษฐ์เป็นทางเดี่ยว ในแต่ละเครื่องมือ ทั้งเครื่องดนตรีประเภทเครื่องสาย และเป่าพาทย์ จนเป็นที่ยอมรับ และนิยมนำมาบรรเลง นอกจากนี้นิยมนำอัตรา 3 ชั้น มาทำเป็นทางเดี่ยวของ เครื่องดนตรีต่าง ๆ เพื่อเป็นการอวดความรู้ ภูมิปัญญา ของผู้ประพันธ์ และอวดทักษะความสามารถของ ผู้บรรเลง เพลงแขกมอญอัตรา 2 ชั้น ของเก่าประเภท หน้าทับปรบไถ่มี 3 ท่อน ท่อนละ 6 จังหวะ ปรากฏอยู่ใน เพลงข้าวเรื่องแขกมอญ เพลงนี้มีผู้นำไปปรับปรุงแต่งขยาย ดังนี้ 1. พระประดิษฐ์ไพเราะ (มี ดุริยางกูร) หรือครู มีแขกนำไปแต่งขยายขึ้นเป็นอัตรา 3 ชั้น 2. พระยาเสนาะ ดุริยางค์ (แช่ม สุนทรวาทิน) จางวางทั่ว พาทยโกศล และ ครุมนตรี ตรีโมท ได้นำไปตัดเป็นอัตราชั้นเดียวตามทาง ของตน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2550)

ครูบ๊ีบ คงลายทอง เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ เป็นที่ยอมรับในวงการดนตรีไทยเป็นอย่างยิ่ง ด้วยอุปนิสัย จิตใจ และการประพฤติตนเป็นคนดี ประกอบกับการที่เป็นผู้มีฝีมือที่โดดเด่นในเรื่องการ บรรเลงเครื่องเป่าไทย เช่น ปี่ใน ปี่นอก ปี่ชวา ขลุ่ย ชนิดต่าง ๆ ย่อมทำลูกศิษย์หรือผู้ที่รู้จักให้ความเคารพนับถือเป็นอย่างมาก ในช่วงวัยเด็กครูบ๊ีบ คงลายทอง ได้เรียนดนตรี โดยเรียนขลุ่ยเป็นอันดับแรกและเรียนปี่ กับครูเทียบ คงลายทอง ผู้เป็นบิดาที่บ้าน ต่อมาเมื่อ ประมาณปี 2507 จึงได้มาเข้าเรียนที่วิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยเรียนตีฆ้องวงใหญ่ เริ่มจากเพลงสาธุการ (เรียนกับ ครูมี ทรัพย์เย็น) จนกระทั่งอายุประมาณ 14-15 แล้ว จึงมาเรียนปี่ และได้รับการถ่ายทอดปี่จากครูเทียบ คงลายทอง หลังจากศึกษาจนจบชั้นสูงที่วิทยาลัย นาฏศิลป์แล้วในปี พ.ศ. 2518 ก็ได้เริ่มเข้าทำงานที่ กรมศิลปากร และในปี พ.ศ. 2521 ได้อุปสมบทเป็น พระภิกษุที่วัดระฆังโฆสิตาราม จากนั้น พ.ศ. 2522 จึงเข้าศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จ เจ้าพระยา ในระดับปริญญาตรี หลังจากจบปริญญาตรีแล้ว จึงเข้ารับราชการที่กรมศิลปากร ต่อมาในปี พ.ศ. 2533-

2535 ครูบ๊ีบ คงลายทอง ได้เข้าศึกษาต่อในระดับ มหาบัณฑิต สาขาวิชาวัฒนธรรมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล (ศาลายา) ปัจจุบัน ครูบ๊ีบ คงลายทอง รับราชการอยู่ที่กลุ่มดุริยางค์ไทย สำนักการสังคีต กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม ตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญ ทางด้านดนตรีไทย ครูบ๊ีบ คงลายทอง เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และเชี่ยวชาญด้านปี่เป็นอย่างดี ด้วย วิทยุฒิ คุณวุฒิและการสั่งสมประสบการณ์ความรู้ ทำให้ครูบ๊ีบ คงลายทอง สามารถพัฒนาต่อยอดความรู้ ในด้านบทเพลงและการเป่าปี่ออกมาในรูปแบบอันเป็น เอกลักษณะของตน จนนำไปสู่การเป็นแบบอย่างต่อการ เป่าปี่ในปัจจุบัน นอกจากนี้ครูบ๊ีบ คงลายทอง ได้รับเชิญ ให้เป็นอาจารย์พิเศษสอนตามสถานศึกษาต่าง ๆ ทำให้ ครูบ๊ีบ คงลายทองได้มีโอกาสในการคิดประดิษฐ์สำนวน กลอน และกลวิธีการดำเนินทำนองต่าง ๆ เพื่อใช้ในการเรียนการสอน ซึ่งมีความหลากหลายและเหมาะสม กับความสามารถของผู้เรียนในแต่ละบุคคล ประกอบ กับในยุคปัจจุบัน (บ๊ีบ คงลายทอง : สัมภาษณ์. 11 พฤศจิกายน 2558) มีเทคโนโลยีที่เจริญก้าวหน้า ทันสมัย ช่างผู้ผลิตเครื่องดนตรีสามารถที่จะพัฒนา ฝีมือในการสร้างเครื่องดนตรีให้มีศักยภาพที่สูงขึ้น ได้มาตรฐาน ส่งผลให้ผู้บรรเลงประดิษฐ์เสียงดนตรีได้ อย่างสมบูรณ์ครบถ้วน อีกทั้งเป็นการส่งเสริมสนับสนุน ให้การเรียนการสอนปี่ในมีคุณภาพยิ่งขึ้นอีกด้วย ครูบ๊ีบ คงลายทอง ได้รับแรงบันดาลใจจากอาจารย์บุญช่วย โสวัตร ที่ให้แนวคิดและให้การสนับสนุน ให้ครูบ๊ีบ คงลายทอง ทดลองคิดประพันธ์ทางเดี่ยวปี่เป็นทาง ของตนเอง ครูบ๊ีบ คงลายทอง จึงได้คิดประพันธ์ทาง เดี่ยวปี่ในเพลงแขกมอญ 3 ชั้นขึ้น โดยมีวิธีการเป่า ดำเนินทำนองทางหวาน (โอด) และทางเก็บ (โอดพัน) ทั้งสามท่อน ซึ่งแตกต่างจากเดี่ยวปี่ในเพลงแขกมอญ ที่พบโดยทั่วไป คือ ท่อน 1 เป่าดำเนินทำนองเป็น ทางหวานหรือทางโอด ท่อน 2 เป่าดำเนินทำนองเป็น ทางเก็บ และท่อน 3 เป่าดำเนินทำนองเป็นทางหวาน หรือทางโอด ความพิเศษของทางเดี่ยวปี่ในเพลง

เพลงแมกมอญนี้ นอกจากครูบ๊ีบ คงลายทองได้คิดประดิษฐ์ กลวิธีการเป่าปี่ใน ในลักษณะ การเป่าทางหวานและ ทางเก็บทั้งสามท่อนแล้ว ครูบ๊ีบ คงลายทองได้สอดแทรก กลเม็ดเด็ดพลาย สีสากการดำเนินทำนอง ส่วนวงกลอน กลวิธีต่าง ๆ ที่มีความพิเศษหลากหลาย ทางเดี่ยวปี่ใน เพลงแมกมอญ 3 ชั้น ของครูบ๊ีบ คงลายทอง เป็นการ แสดงความท้าทายต่อพลังความรู้ความสามารถ และศักยภาพต่าง ๆ ของผู้เป่าปี่ ที่จะบรรเลงให้ออกมา ได้อย่างสมบูรณ์แบบ และมีความสอดคล้องต่อความ มุ่งหมายในการบรรเลงเพลงเดี่ยวทั้ง 3 ประการคือ 1) อวดฝีมือการบรรเลงดนตรีของนักดนตรี 2) อวด ทางเพลงของผู้ประพันธ์ 3) แสดงความสามารถในการ จำเพลงได้แม่นยำ ด้วยคุณลักษณะพิเศษของทางเดี่ยว ปี่ในเพลงแมกมอญ 3 ชั้น ของครูบ๊ีบ คงลายทอง ดังที่ กล่าวมาในข้างต้น ผู้วิจัยจึงเห็นคุณค่าความสำคัญของ ทางเดี่ยวปี่ในเพลงแมกมอญ 3 ชั้น ของครูบ๊ีบ คงลายทอง ที่ควรค่าต่อศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลและเป็นทางเลือกหนึ่ง ที่จะนำไปจัดการเรียนการสอนปี่ใน ในสถาบันการศึกษา ระดับอุดมศึกษา และยังเป็นการอนุรักษ์ การพัฒนา สืบทอดภูมิปัญญาของผู้ประพันธ์เพลง ให้คงอยู่เป็น สมบัติของชาติสืบไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

แนวคิดและการประพันธ์ทางเดี่ยวปี่ในเพลง แมกมอญ 3 ชั้น ของครูบ๊ีบ คงลายทอง

วิธีดำเนินการวิจัย

แบบของการวิจัย

ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ประพันธ์ทางเดี่ยวปี่ใน เพลงแมกมอญ 3 ชั้น 1) ครูบ๊ีบ คงลายทอง ผู้เชี่ยวชาญทางด้านดนตรี ไทย กลุ่มดุริยางค์ไทย สำนักการสังคีต กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม ผู้ได้รับการถ่ายทอดเดี่ยวปี่ใน

เพลงแมกมอญ 3 ชั้น ทางครูบ๊ีบ คงลายทอง 1) นาย สุรศักดิ์ กิ่งไทร ข้าราชการกลุ่มดุริยางค์ไทย สำนักการ สังคีต กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม 2) นายพรชัย ตรีเนตร ข้าราชการกลุ่มดุริยางค์ไทย สำนักการสังคีต กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม 3) นายสุราษฎร์ ใหญ่สูงเนิน ข้าราชการกลุ่มดุริยางค์ไทย สำนักการ สังคีต กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม ผู้ได้รับการ ถ่ายทอดเดี่ยวปี่ในเพลงแมกมอญ 3 ชั้น ทางอื่น ๆ และเป็นผู้มีประสบการณ์ในการสอนตามสถานศึกษา รวมถึงเป็นผู้มีประสบการณ์ในการบรรเลงดนตรี 1) อาจารย์บุญช่วย โสวัตร อาจารย์ภาคดุริยางค์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่ง เป็น ผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในด้านดนตรีไทยทั้งทฤษฎี และการปฏิบัติเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะ ปี่ โดยได้รับการ ถ่ายทอดจากครูเทียบ คงลายทอง และได้รับการ ถ่ายทอดวิชาความรู้จากครูผู้สอนดนตรีเครื่องม้ออื่น ๆ อีกหลายท่าน 2) อาจารย์อนันต์ สบฤกษ์ อดีตข้าราชการ สถาบันวิจัยภาษาและพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัย มหิดล เป็นอาจารย์ผู้มีความรู้ความสามารถในการเป่าปี่ มีประสบการณ์ในการเป่าปี่ การบรรเลงดนตรีไทย และเป็นอาจารย์ผู้สอนในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ นอกจากนี้ ยังเป็นนักวิชาการด้านดนตรี และเป็นนักมานุษยวิทยา การดนตรี ที่มีประสบการณ์ในการเก็บข้อมูลทางดนตรี ต่าง ๆ ไว้อย่างมากมาย อาจารย์อนันต์ สบฤกษ์ ได้รับการ ถ่ายทอดการเรียนปี่จากอาจารย์บุญช่วย โสวัตร 3) จำสับเอกสุวัฒน์ อรรถกฤษณ์ อดีตข้าราชการกลุ่ม ดุริยางค์ไทยเครื่องม้อปี่ สำนักการสังคีต กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม ผู้มีความรู้ความสามารถในการ เป่าปี่ มีประสบการณ์ในการเป่าปี่ การบรรเลงดนตรีไทย และเป็นอาจารย์พิเศษสอนในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ รวมถึงเป็นผู้สืบสายตระกูลอรรถกฤษณ์ ซึ่งเป็นสำนัก ดนตรีไทยที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักในวงการดนตรีไทย 4) ครูสิงหล สังข์จ้อย อดีตข้าราชการกลุ่มดุริยางค์ไทย เครื่องม้อปี่ สำนักการสังคีต กรมศิลปากร กระทรวง วัฒนธรรม ผู้มีความรู้ความสามารถในการเป่าปี่

มีประสบการณ์ในการเป่าปี่ การบรรเลงดนตรีไทย และเป็นอาจารย์พิเศษสอนในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของนักดนตรีไทย 5) ครูเสรี สีนธภาคไชยเสรี อดีตข้าราชการกลุ่มดุริยางค์ไทย เครื่องมือปี่ สำนักการสังคีต กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม ผู้มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ในการเป่าปี่ การบรรเลงดนตรีไทย 6) ครูจักรยาธ ไหลสกุล ข้าราชการครู (ชำนาญการพิเศษ) วิทยาลัยนาฏศิลป์ ผู้มีความรู้ความสามารถในการเป่าปี่ มีประสบการณ์ในการเป่าปี่ การบรรเลงดนตรีไทย และเป็นครูผู้สอนในระดับพื้นฐาน (มัธยมต้นและมัธยมปลาย) รวมถึงปริญญาตรี มีประสบการณ์ในการสอนเป็นอย่างมาก รวมถึง การวางรากฐานการเรียนรู้ โดยยึดหลักวิชาการ สอนตามแบบแผน และแนวทางการปฏิบัติ การเรียนการสอนปี่ ของครูเทียบ คงลายทอง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสัมภาษณ์ไม่มีโครงสร้าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

จากการเก็บข้อมูลด้านต่าง ๆ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาจัดแบ่งกลุ่มข้อมูลออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้ ข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัย (Documentary Research) ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ งานวิจัย บทความ สื่อ สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประพันธ์เพลง ประวัติที่มาเพลง เขมมอญในลักษณะต่าง ๆ และบริบทของปี่ใน เพื่อนำมาใช้อ้างอิงและเป็นแนวทางในการวิจัย โดยมีแหล่งศึกษาค้นคว้าข้อมูลดังนี้ ห้องสมุดคณะศิลปศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ศูนย์รักษาศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ หอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร หอสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หอสมุดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร สำนักงานคณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ หอสมุดมหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา ข้อมูลจากการบันทึกเสียงเดี่ยวปี่ในเพลง เขมมอญ 3 ชั้น ทางครูบ๊อบ คงลายทอง ผู้วิจัยบันทึกเสียงเดี่ยวปี่ใน เพลงเขมมอญ 3 ชั้น ทางครูบ๊อบ คงลายทอง

ในขณะที่รับการถ่ายทอดจากครูบ๊อบ คงลายทอง โดยครูบ๊อบ คงลายทอง เป็นผู้เป่าแสดงตัวอย่าง และผู้วิจัยเป็นผู้เป่าตาม ซึ่งมีข้อมูลที่ประกอบด้วย ทำนองหลัก ทางเดี่ยวปี่ใน และคำอธิบายถึงกลวิธีการบรรเลงแนวคิดในการประพันธ์ทางเดี่ยว ตลอดจนคติ คำสอนของครูบ๊อบ คงลายทอง ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ (Interview) ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ครู อาจารย์ ศิลปิน และบุคคลต่าง ๆ ที่มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ทางด้านการเล่นเป่าปี่ และการบรรเลงดนตรีไทย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเพลงเขมมอญในลักษณะต่าง ๆ จากนั้นนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ไปประกอบใช้ในการวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลจากคำสัมภาษณ์ มาตรวจสอบจำแนกข้อมูลเป็นประเด็นในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้ 1) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ โดยใช้แนวคิด ทฤษฎี มาเป็นหลักในการวิเคราะห์ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย 2) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการบันทึกเสียง มาถอดคำสัมภาษณ์ และตรวจสอบความถูกต้อง จากนั้นนำไปใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนในการวิเคราะห์ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย 3) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการบันทึกเสียง เดี่ยวปี่ใน เพลงเขมมอญ 3 ชั้น ทางครูบ๊อบ คงลายทอง มาบันทึกเป็นโน้ตสากล จากนั้นผู้วิจัยนำเสนอให้ครูบ๊อบ คงลายทอง เป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้อง และนำไปใช้ในการวิเคราะห์ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย 4) ผู้วิจัยทำการบันทึกโน้ตทำนองหลัก เป็นโน้ตสากล และนำเสนอให้อาจารย์ดุष्ณี มีป้อม เป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องและนำไปใช้ในการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

1. แนวคิดและการประพันธ์ทางเดี่ยวปี่ใน เพลงเขมมอญ 3 ชั้น ของครูบ๊อบ คงลายทอง

จากการศึกษาแนวคิดในการริเริ่มการประพันธ์

ทางเดี่ยวปีในเพลงแขกมอญ 3 ชั้น ของ ครูบ๊ีบ คงลายทอง ผู้วิจัยพบว่า ครูบ๊ีบ คงลายทอง เป็นผู้ที่มีพรสวรรค์ในด้านดนตรี ร่วมกับเป็นสายเลือดของครอบครัวนักดนตรีที่มีความโดดเด่นในเรื่องของการเป่าปี่ ประกอบกับการได้เรียนวิชาการเป่าปี่อย่างจริงจังจากที่บ้านและที่โรงเรียนนาฏศิลป์ โดยมีครูเทียบ คงลายทอง ผู้เป็นบิดา และอาจารย์ บุญช่วย โสวัตร เป็นผู้สอน จนได้รับการสืบทอดวิชาความรู้ สัมผัสประสบการณ์ในการบรรเลงมาจนถึงปัจจุบัน ครูบ๊ีบ คงลายทอง ได้ผ่านกระบวนการเรียนรู้ทางด้านสังคม คือ ได้ซึมซับรับรู้จารีต ประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ และวัฒนธรรมดนตรี ผ่านกระบวนการเรียนรู้ทางด้านการเป่าปี่จากครูผู้สอน จากการได้เห็น การสังเกต จดจำ ได้ยิน รับฟัง รวบรวมข้อมูล คิดวิเคราะห์ข้อมูล จากนั้นจึงลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง โดยมีครูผู้สอน (ครูเทียบ คงลายทอง และอาจารย์บุญช่วย โสวัตร) ที่เป็นต้นแบบ คอยให้การชี้แนะแนวทาง หลักการ วิธีการปฏิบัติ จนเกิดความแม่นยำ ชำนาญจนนำไปสู่ขั้นเชี่ยวชาญในทักษะการบรรเลง มีความเชี่ยวชาญในเรื่องหลักวิชาการของการเป่าปี่ ด้วยประสบการณ์ ประกอบกับบุคลิกภาพ ครูบ๊ีบ คงลายทอง สามารถแสวงหาและสร้างแนวทางขึ้นใหม่ที่แตกต่างออกไปจากเดิม ครูบ๊ีบ คงลายทอง ได้ริเริ่มประพันธ์ทางเดี่ยวปีในเพลงแขกมอญ 3 ชั้นขึ้น โดยมีจุดเริ่มต้นจากการที่ครูบ๊ีบ คงลายทอง ได้เห็นครูเทียบ เป่าเดี่ยวปีในเพลงแขกมอญ 3 ชั้น ที่โรงละครแห่งชาติ ซึ่งเป็นรูปแบบวิธีการดำเนินทำนองในลักษณะพิเศษ คือ ดำเนินทำนองที่ยาวหวานและที่ยาวเก็บทั้งสามท่อน ประกอบกับอาจารย์บุญช่วย โสวัตร ได้ให้แนวคิดครูบ๊ีบ คงลายทอง ให้ทดลองประพันธ์ทางเดี่ยวปีในเพลงแขกมอญ 3 ชั้น ขึ้นมาใหม่เพื่อเป็นการฝึกการประพันธ์ และเพื่อเป็นการสืบทอดวิธีการบรรเลงที่เป็นลักษณะพิเศษนี้ไว้ ครูบ๊ีบ คงลายทอง ได้เลือกเอาเพลงแขกมอญ 3 ชั้น มาประพันธ์เป็นทางเดี่ยวปีในนี้ โดยมีแนวคิดที่ว่า การประพันธ์ทางเดี่ยวปีใน เพลงแขกมอญ 3 ชั้น ขึ้นมาใหม่นั้น ไม่ได้เป็นการประพันธ์ขึ้นมาเพื่อเป็นการ

หักล้างทางเก่าที่มีมาแต่เดิม ซึ่งโบราณจารย์ได้ประพันธ์ไว้อย่างสมบูรณ์แล้ว เพียงแต่ต้องการอีกรูปแบบวิธีการบรรเลงที่เคยได้เห็นได้ฟังจากครูเทียบ คงลายทอง ได้บรรเลงไว้ มาเป็นแนวทางในการประพันธ์ เพื่อให้ อยู่สืบไป ครูบ๊ีบ คงลายทอง ได้ทำการถ่ายทอดทางเดี่ยวปีในเพลงแขกมอญ 3 ชั้น ให้ศิลปิน กองการสังคีต กรมศิลปากร และนำไปใช้บรรเลงที่โรงละครแห่งชาติ นอกจากนี้ยังได้ทดลองถ่ายทอดทางเดี่ยวปีให้กับนักศึกษาในคณะศิลปศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เพื่อเป็นการสำรวจตรวจสอบท่วงทำนองทางเดี่ยวปีใน ให้มีความเหมาะสม นักศึกษาสามารถเป่าดำเนินทำนองได้ และถือเป็นการพัฒนาปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์และเหมาะสมกับนักศึกษา เพื่อเป็นทางเลือกในการนำไปถ่ายทอดในสถาบันการศึกษา ระดับอุดมศึกษาต่อไป

2. จุดประสงค์ในการประพันธ์ทางเดี่ยวปีในเพลงแขกมอญ 3 ชั้น

1) เพื่อเป็นการสืบทอดวิธีการบรรเลงทางเดี่ยวปีในเพลงแขกมอญ 3 ชั้น ที่มีการดำเนินทำนองเป็นลักษณะพิเศษนี้ไว้ คือเป็นการบรรเลงที่มีรูปแบบการเดี่ยวทางหวาน และเดี่ยวทางเก็บทั้ง 3 ท่อน ซึ่งมีความแตกต่างจากทางเก่าที่โบราณจารย์ได้ประพันธ์ไว้ 2) เพื่อเป็นการสร้างสรรค์ทางการบรรเลงเดี่ยวปีในเพลงแขกมอญ 3 ชั้น ขึ้นมาใหม่ที่แตกต่างออกไปจากเดิม เป็นผลงานอันเป็นการแสดงเอกลักษณ์ ของครูบ๊ีบ คงลายทอง และนำเสนอต่อสังคมต่อไป 3) เพื่อเป็นตัวเลือกในการนำไปใช้บรรเลง หรือนำไปถ่ายทอดแก่ผู้ที่สนใจศึกษา 4) เพื่อเป็นการทดลองฝึกการประพันธ์ทางเดี่ยวปีใน และนำเสนอแนวคิดในการประพันธ์ทางเดี่ยวปีในเพลงแขกมอญ 3 ชั้น ต่อสังคม

3. การวางโครงสร้างทางเดี่ยวปีในเพลงแขกมอญ 3 ชั้น

ครูบ๊ีบ คงลายทอง ได้จึงพิจารณาเห็นความสำคัญของเพลงแขกมอญ ที่มีความไพเราะทั้งทางการบรรเลงดนตรี และทางร้อง จึงเป็นที่นิยมนำมาบรรเลงกันทั่วไป ครูบ๊ีบ คงลายทอง จึงนำมาประพันธ์เป็นทาง

เดี่ยวปีโน ด้วยความประสงค์จะแสดงความสามารถของผู้บรรเลง อวดทางการดำเนินทำนองที่สอดแทรกกลเม็ดเด็ดพรายไว้ในบทเพลง จึงได้นำเอาเพลงแขกมอญมาประพันธ์เป็นทางเดี่ยวปีโน เพราะโครงสร้างของทำนองหลักมีลักษณะพิเศษเฉพาะตัวคือ 1) เป็นเพลงที่ลดบันไดเสียงหรือลดระดับเสียง ด้วยลักษณะของสำนวนเพลงที่มีความไพเราะจับใจแล้ว สำนวนเพลงยังแสดงออกถึงสำเนียงมอญ ครูบ๊ีบ คงลายทอง จึงพิจารณาเห็นว่ามีความเหมาะสมกับการที่จะประพันธ์ทางเดี่ยว โดยสามารถสอดแทรกกลเม็ดในการดำเนินทำนองที่แตกต่างกันในแต่ละท่อน รวมถึงสามารถถ่ายทอดอารมณ์ผ่านบทเพลงได้ดีที่สุดเพลงหนึ่ง 2) เป็นเพลงที่มีทำนองซ้ำ ๆ กันครูบ๊ีบ คงลายทอง มีแนวคิดที่ว่า เพลงแขกมอญมีท่วงทำนอง ที่นำมาใช้บรรเลงซ้ำกันเป็นจำนวนมาก เมื่อนำมาประพันธ์เป็นทางเดี่ยวแล้วนั้น สามารถประดิษฐ์สำนวนทางเดี่ยวได้หลากหลายสำนวน ที่ไม่ให้ดำเนินทำนองซ้ำกัน อีกทั้งยังเป็นการอวดภูมิปัญญาของผู้ประพันธ์ที่จะคิดประดิษฐ์สำนวนออกมาให้หลากหลายโดยไม่ซ้ำสำนวน นอกจากนี้ ครูบ๊ีบ คงลายทอง ยังได้ยึดเอาสำนวนที่เป็นเอกลักษณ์ของบทเพลงที่โบราณจารย์ได้ประพันธ์ไว้มาสอดแทรกไว้ในบทเพลงอีกด้วย เพื่อเป็นการคงไว้ซึ่งความเป็นเอกลักษณ์ของเพลง และทางการดำเนินทำนองของเครื่องมือ 3) เป็นเพลงที่ท่วงทำนองมีความยาว ครูบ๊ีบ คงลายทอง มีแนวคิดที่ว่า เพลงแขกมอญเป็นเพลงที่มีความยาว 3 ท่อน โดยในแต่ละท่อนมีความยาว 6 หน้า ทับจังหวะปรบไก่ เมื่อนำมาบรรเลงในทางเดี่ยวลักษณะพิเศษนี้ จะต้องบรรเลงเพิ่มขึ้นอีก 1 เท่าตัว คือ บรรเลงทั้งเที่ยวหวานและเที่ยวเก็บ เมื่อนำมานับรวมกันก็จะ เป็น 6 เที่ยว ซึ่งจะทำให้ผู้เป่าปีโน้นต้องใช้พละกำลังในการบรรเลงเป็นอย่างมาก อีกทั้งใช้ความสามารถสติปัญญา ไหวพริบ ปฏิภาณ ตลอดจนทักษะความชำนาญ เป็นอย่างสูง จึงสามารถบรรเลงให้เกิดความสมบูรณ์ได้

4. แนวคิดในการประพันธ์ทางเดี่ยวปีโนในเพลงแขกมอญ 3 ชั้น เที่ยวหวาน

เที่ยวหวานท่อน 1 ครูบ๊ีบ คงลายทอง ได้ประพันธ์ทางเดี่ยวปีโนในเพลงแขกมอญ 3 ชั้น โดยดำเนินทำนองเป็นทางหวาน ซึ่งมีความแตกต่างกับทางเก่าที่มีลักษณะการดำเนินทำนองแบบกิ่งทางหวาน กิ่งทางเก็บ การดำเนินทำนองของทางครูบ๊ีบ คงลายทอง จะดำเนินทำนองอยู่ในกลุ่มเสียงแหบ และเสียงกลาง เป็นส่วนใหญ่ สำนวนทางการดำเนินทำนองมีความสัมพันธ์กับทำนองหลัก และลงเสียง ลูกตกเดียวกันกับทำนองหลักทุวรรค เที่ยวหวานท่อน 2 ครูบ๊ีบ คงลายทอง ได้ประพันธ์ทางเดี่ยวปีโนในเพลงแขกมอญ 3 ชั้นโดยดำเนินทำนองเป็นทางหวาน มีความแตกต่างกับทางเก่า ซึ่งท่อน 2 ไม่มีการดำเนินทำนองในเที่ยวหวาน เป็นการดำเนินทำนองในเที่ยวเก็บเพียงอย่างเดียว ทางเดี่ยวปีโนในเพลงแขกมอญ 3 ชั้นของครูบ๊ีบ คงลายทอง ดำเนินทำนองครบทั้ง 3 ระดับเสียง คือ อยู่ในกลุ่มเสียงแหบ เสียงกลาง และกลุ่มเสียงต้อ สำนวนทางการดำเนินทำนองมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับทำนองหลัก และลงเสียงลูกตกเดียวกันกับทำนองหลักทุวรรค นอกจากนี้ ใช้วิธีการบรรเลงแบบไม่มีการกลับต้นเล็กหรือไม่บรรเลงกลับต้นในระหว่างท่อนเหมือนทางเก่า ครูบ๊ีบ คงลายทอง ได้ประพันธ์สำนวนกลอนที่ทำให้เกิดความน่าสนใจ และยังเป็นสำนวนกลอนที่ก่อให้เกิดความรู้สึกไพเราะอ่อนหวาน นอกจากนี้ ผู้บรรเลงจะต้องใช้พละกำลังในการเป่าดำเนินทำนองเป็นอย่างมาก ครูบ๊ีบ คงลายทอง ได้ให้แนวคิดในการบรรเลงในท่อน 2 ไว้ว่าจะต้องเป่าดำเนินทำนองให้เสียงเชื่อมต่อกันเหมือนลักษณะของน้ำไหล เพื่อให้สำนวนมีความสมบูรณ์และเพื่อเป็นการแสดงถึงคุณลักษณะอันโดดเด่นของเพลงเดี่ยว เที่ยวหวานท่อน 3 ครูบ๊ีบ คงลายทอง ได้ยึดเอาสำนวนการดำเนินทำนองที่เป็นทางเก่ามาใช้ดำเนินทำนอง ครูมีแนวคิดว่าการดำเนินทำนองของทางเก่ามีไพเราะ สละสลวย ด้วยสำนวนกลอน และสำเนียงที่มีความสมบูรณ์เป็นที่สุดแล้ว จึงไม่ได้คิดที่จะประพันธ์ขึ้นมาใหม่ เพียงแต่ได้สอดแทรกกลวิธีต่างๆ ที่จะแต่งเสริมเพิ่มเติม อรรถรสลีลา ให้สำนวนกลอนมีความโดดเด่น และ

ไพเราะยิ่งขึ้น ซึ่งทางเก่านั้นมีลักษณะของการดำเนินทำนองเป็นแบบทางหวาน ดำเนินทำนองแบบห่าง ๆ ผสมผสานกับการดำเนินทำนองแบบกึ่งหวานกึ่งเก็บ ท่วงทำนองเป็นสำเนียงมอญ สอดแทรกกลวิธีการบรรเลงที่ผสมผสานกัน ได้อย่างลงตัว

5. แนวคิดในการประพันธ์ทางเดี่ยวปีในเพลงแขกมอญ 3 ชั้น เทียบกับ

เทียบท่อน 1 ครูบ๊ีบ คงลายทอง ได้ประพันธ์สำนวนทางเดี่ยวปีในขึ้นมาใหม่ทั้งหมด โดยนำทำนองหลักมาแปรเป็นสำนวนทางเดี่ยวปีใน แต่ยังคงได้ยึดเอาวิธีการขึ้นต้นในลักษณะสำนวนทางเก่าไว้ เพื่อเป็นการแสดงเอกลักษณ์ของการขึ้นต้นแบบทางเก็บของเพลงเดี่ยวแขกมอญ ครูบ๊ีบ คงลายทอง ได้ประพันธ์สำนวนกลอนที่มีวิธีการดำเนินทำนองด้วยการเป่าเก็บ ท่วงทำนองเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับทำนองหลัก และได้สอดแทรกกลเม็ดต่าง ๆ ในการดำเนินทำนอง เพื่อแสดงเอกลักษณ์เฉพาะของสำนวนทาง เทียบกับท่อน 2 ครูบ๊ีบ คงลายทอง ได้ประพันธ์สำนวนทางเดี่ยวปีในขึ้นมาใหม่ แตกต่างจากทางเก่า ท่วงทำนองมีความสอดคล้องไปกับทำนองหลัก และไม่มีการกลับต้นเหมือนทางเก่า ครูบ๊ีบ คงลายทอง มีวิธีการประพันธ์โดยนำทำนองหลักมาแปรเป็นสำนวนทางเดี่ยวปีในให้เป็นลักษณะของการดำเนินทำนองแบบทางเก็บ ใช้สำนวนกลอนแบบเรียบผสมผสานกับสำนวนกลอนที่มีความโลดโผน ที่แสดงให้เห็นถึงความคล่องแคล่วของผู้บรรเลง ครูบ๊ีบ คงลายทอง ได้ประพันธ์สำนวนทางเดี่ยวปีใน โดยสอดแทรกกลเม็ดต่าง ๆ ไว้ในการดำเนินทำนองทางเดี่ยว ผสมกับวิธีการบรรเลงอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของเครื่องมือเทียบท่อน 3 ครูบ๊ีบ คงลายทอง ได้ประพันธ์สำนวนทางเดี่ยวปีในขึ้นมาใหม่ทั้งหมด โดยนำทำนองหลักมาแปรเป็นสำนวนทางเดี่ยวปีใน มีวิธีการดำเนินทำนองด้วยการเป่าเก็บ และได้สอดแทรกกลเม็ดต่าง ๆ ในการดำเนินทำนอง ครูบ๊ีบ คงลายทอง ได้ประพันธ์ทางเดี่ยวปีให้มีความวิจิตรพิสดาร เรียงร้อยสำนวนได้อย่างสละสลวย ผสมผสาน

กับสำนวนกระโดด โลดโผน สนุกสนานร่าเริง และมีความยากในเป่าการดำเนินทำนอง อีกทั้งยังยึดสำนวนที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของทางเดี่ยวปีในเพลงแขกมอญเอาไว้

6. การประพันธ์ทางเดี่ยวที่มีลักษณะเหมือนกับทางเดี่ยวของเครื่องสาย

ด้วยข้อจำกัดในเรื่องต่าง ๆ ที่ไม่เอื้ออำนวยสนับสนุนให้การเป่าสามารถดำเนินทำนองในลักษณะดำเนินทำนองทางหวานและทางเก็บทั้ง 3 ท่อนได้อาจเป็นเพราะการผลิตเครื่องดนตรียังไม่มีอุปกรณ์เครื่องมือในการผลิตปีขึ้นมาให้สมบูรณ์ได้เหมือนปัจจุบัน จึงเป็นข้อจำกัดในการประดิษฐ์เสียงต่าง ๆ และเป็นเหตุให้โบราณจารย์ไม่ประพันธ์ทางเดี่ยวปีในให้เป็นลักษณะการดำเนินทำนอง ทางหวาน ทางเก็บ ทั้ง 3 เที้ยว ปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำให้สามารถผลิตเครื่องดนตรีให้มีมาตรฐาน และคุณภาพที่สูงขึ้นกว่าเดิมได้ ครูบ๊ีบ คงลายทอง จึงคิดประพันธ์ทางเดี่ยวปีในเพลงแขกมอญ 3 ชั้นขึ้น เพื่อเป็นการก้าวข้ามในเรื่องข้อจำกัดของเครื่องดนตรี และอุปกรณ์ที่เป็นอุปสรรคต่อการประดิษฐ์เสียงต่าง ๆ ครูบ๊ีบ คงลายทอง จึงประพันธ์ทางเดี่ยว ให้เป็นลักษณะของการบรรเลงดำเนินทำนองแบบเที้ยวหวานเที้ยวเก็บทั้ง 3 ท่อน เหมือนกับทางเดี่ยวของเครื่องสาย

7. แนวคิดทางดนตรีที่ใช้ในการประพันธ์ทางเดี่ยวปีในเพลงแขกมอญ 3 ชั้น

แนวคิดการประพันธ์ทางเดี่ยวปีในเพลงแขกมอญ 3 ชั้น ของครูบ๊ีบ คงลายทองมีแนวคิดที่สอดคล้องกันกับแนวคิดของ ครูสมภพ ขำประเสริฐ คือ 1) เพลงที่นำมาประพันธ์เป็นทางเดี่ยว ครูบ๊ีบ คงลายทอง จะเลือกเอาเพลงที่มีความไพเราะเป็นอันดับแรก 2) ท่วงทำนองของเพลงที่ประพันธ์นั้นสำนวนเพลงต้องสื่ออารมณ์ความรู้สึกของเพลงนั้น เช่น เพลงพญาโศก ท่วงทำนองและสำนวนต้องสื่ออารมณ์โศกเศร้า โหยหวน เพลงแขกมอญท่วงทำนองและสำนวน ต้องสื่ออารมณ์สำเนียงมอญ 3) การ

สวดแทรกกลเม็ดเด็ดพรายในการดำเนินทำนอง จะต้องอยู่ในความเหมาะสมที่จะนำไปบรรเลงได้เครื่องดนตรีนั้นได้ อย่างสมบูรณ์ 4) การประพันธ์ทางเดี่ยว ถือว่าเป็นการแสดงฝีมือของผู้ประพันธ์ และเมื่อนำไปใช้บรรเลงแล้วผู้บรรเลงจะสามารถแสดงฝีมือได้อย่างเต็มที่ ครูบ๊ีบ คงลายทอง จึงเลือกเพลงที่นำมาใช้ประพันธ์ทางเดี่ยว ที่มีลักษณะดังนี้ (1) เป็นเพลงที่มีลูกเท่ามาก (2) เป็นเพลงที่มีเนื้อและทำนองซ้ำ (3) เป็นเพลงที่มีเสียงเลื่อนขึ้นหรือเลื่อนลงในระหว่างท่อน (ที่เรียกว่า โอดพัน) หรือเพลงกลุ่มเสียงลด

8. แนวคิดในการสร้างสำนวนกลอนที่มีลักษณะเฉพาะ

ครูบ๊ีบ คงลายทอง มีแนวคิดในการสร้างสำนวนกลอนที่มีลักษณะเฉพาะที่เป็นวิธีการดำเนินทำนองของปี่ใน สำนวนกลอนต่าง ๆ ที่ใช้ในการบรรเลงเดี่ยว มีความเหมาะสมกับธรรมชาติของเครื่องมือ และมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับหน้าที่ในการบรรเลง คือ ดำเนินทำนองแบบเก็บ ดำเนินทำนองห่าง ๆ ดำเนินทำนองในลักษณะไทยหวาน และดำเนินเป็นทำนองหลักผสมผสานคลุกเคล้ากันไป สำนวนกลอนที่มีลักษณะเฉพาะในทางเดี่ยวเพลงแขกมอญ 3 ชั้นของครูบ๊ีบ คงลายทอง เกิดขึ้นจากท่วงทำนองลีลาของทำนองหลัก ที่เป็นตัวกำหนดทิศทางในการประพันธ์สำนวนกลอน โดยครูบ๊ีบ คงลายทอง ได้นำทำนองหลักมาแปรเป็นสำนวนกลอนที่เป็นลักษณะเฉพาะปี่ใน สำนวนกลอนที่มีลักษณะเฉพาะในทางเดี่ยวปี่ในเพลงแขกมอญ 3 ชั้นของครูบ๊ีบ คงลายทอง นั้น ครูบ๊ีบ คงลายทอง ได้หยิบยืมเอาสำนวนทางเดี่ยวปี่ในที่มีอยู่ในเพลงเดี่ยวต่าง ๆ มาปรับปรุงเรียบเรียงใหม่ให้สอดคล้องกับทำนองหลัก และยังคงยึดสำนวนกลอนต่างๆที่เป็นเอกลักษณ์ของทางเดี่ยวปี่ในเพลงแขกมอญ ซึ่งโบราณจารย์ได้คิดประพันธ์ไว้ตั้งแต่ต้น นอกจากนี้ยังเป็นการระลึกถึงและให้ความเคารพแก่ผู้ริเริ่มประพันธ์เพลงเดี่ยวแขกมอญ

ที่ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ไว้ให้ และสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

9. สำนวนกลอนของครูดนตรีไทยที่นำมาใช้เป็นแบบอย่าง

ครูบ๊ีบ คงลายทอง ได้ฟังเทพบันทึกลีเสียงที่คุณครูหลวงไพเราะเสียงซอ (อุ่น ดุริยชีวิน) ได้บรรเลงซออู้เพลงเดี่ยวแขกมอญไว้ อย่างวิจิตรพิสดารมาก จึงเกิดความประทับใจในสำนวน ท่วงทำนองการบรรเลงที่มีลักษณะคล้ายกับทางการบรรเลงของปี่ในของครูเทียบ คงลายทอง ที่เคยได้ยิน ครูบ๊ีบ คงลายทอง จึงมีแนวคิดในการนำสำนวน ท่วงทำนอง การบรรเลงของซออู้มาสอดแทรกในทางเดี่ยว ปี่ในเพลงแขกมอญของครูบ๊ีบ คงลายทอง

10. แนวคิดในด้านการเรียนการสอนเดี่ยวปี่ในเพลงแขกมอญ 3 ชั้น ในสถานศึกษา

การถ่ายทอดทางเดี่ยวปี่ในเพลงแขกมอญ 3 ชั้น ของครูบ๊ีบ คงลายทอง ในสถานศึกษา ครูบ๊ีบ คงลายทอง ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะได้รับการสืบทอดทางเดี่ยวปี่ในเพลงแขกมอญ 3 ชั้น ไว้ว่า ผู้ที่จะเรียนหรือสืบทอดนั้น จะต้องผ่านกระบวนการเรียนปี่ที่ถูกต้องครบถ้วนตามหลักวิชาการมาก่อน และต้องผ่านการเรียนเพลงกลุ่มเสียงลดมาบ้างแล้ว เช่น เพลงหกบท สุรินทราหู นารายณ์แปลงรูป กล่อมนารี ลมพัดชายเขา ซึ่งเพลงที่กล่าวมานั้น เป็นพื้นฐานสำคัญในการฝึกทักษะของการเป่าปี่เป็นอย่างดี เมื่อผู้ที่เรียนปี่ได้ผ่านการเรียนเพลงกลุ่มนี้มาแล้ว จะทำให้เข้าใจระบบการบังคับลม บังคับนิ้ว และบังคับเสียงไม่ให้ผิดเพี้ยน จึงจะสามารถบรรเลงทางเดี่ยวปี่ในเพลงแขกมอญ 3 ชั้น ของครูบ๊ีบ คงลายทองได้สมบูรณ์ นอกจากนี้ครูบ๊ีบ คงลายทอง ได้ให้แนวคิดเรื่องการสืบทอดไว้ว่าทางเดี่ยวปี่ในเพลงแขกมอญ 3 ชั้นของครูบ๊ีบ คงลายทอง หากนำมาใช้สอนในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา จะมีความเหมาะสมมากกว่า ระดับมัธยมศึกษา

อภิปรายผล

1) แนวคิดและวิธีการประพันธ์ทางเดี่ยวปีใน เพลงแขกมอญ 3 ชั้นของครูบ๊ีบ คงลายทอง

ครูบ๊ีบ คงลายทอง ได้ผ่านกระบวนการเรียนรู้ โดยการเรียนและปฏิบัติจากที่บ้าน และที่โรงเรียน นาฏศิลป์ โดยมีครูเทียบ คงลายทอง และอาจารย์ บุญช่วย โสวัตร เป็นผู้สอนการเรียนดนตรีของครูบ๊ีบ คงลายทอง เริ่มจากการลอกเลียนแบบ โดยมีครูผู้สอนที่เป็นต้นแบบ คอยให้การชี้แนะแนวทาง หลักการ ปฏิบัติ เริ่มเรียนตั้งแต่เยาว์วัย และมีระยะเวลายาวนาน จนเกิดความแม่นยำ ชำนาญ สามารถแสวงหาและสร้าง แนวทางขึ้นใหม่ที่แตกต่างออกไปจากเดิมได้ และพัฒนา ความรู้ความสามารถ ให้มีความสมบูรณ์ ประกอบกับ ประสบการณ์ วุฒิกวาทะทางสังคม และวัฒนธรรมดนตรี ที่หล่อหลอมให้ครูบ๊ีบ คงลายทอง สามารถสร้างสรรค์ ผลงานทางดนตรีได้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการแสดงเอกลักษณ์ ของครูบ๊ีบ คงลายทอง ซึ่งสอดคล้องกับ จเร อู่แก้ว (2547) ทฤษฎีการสอนดนตรีของสุกรี เจริญสุข เกี่ยวกับทฤษฎี ความเหมือน คือ การเลียนแบบ และการทำซ้ำหรือ การทำซ้ำหักสะเพื่อให้เกิดความแม่นยำ ทฤษฎีความ แตกต่าง เป็นการต้องการเปลี่ยนแปลงความจำเ ความต้องการให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ ในทฤษฎีนี้มีหลักการ สำคัญ 2 ประการ คือ การแตกคอก และการสร้างทาง เทวดา หมายถึง การสร้างผลงานที่มีทักษะสมบูรณ์ มีความถูกต้อง แม่นยำเป็นตัวของตัวเอง และทฤษฎี ความเป็นฉัน เป็นการแสดงออกทางผลงานที่เป็นรากเหง้า ของวัฒนธรรมความสมบูรณ์ของดนตรีต้องตั้งอยู่บน ความเป็นฉัน ซึ่งเป็นการแสดงเอกลักษณ์ของตนเอง ทฤษฎีการสอนดนตรีนี้จึงมีความสอดคล้องกับการ สร้างสรรค์ผลงานของครูบ๊ีบ คงลายทอง นอกจากนี้ แนวคิดการประพันธ์ทางเดี่ยวปีใน เพลงแขกมอญ 3 ชั้น ของครูบ๊ีบ คงลายทอง ผู้วิจัยพบว่ามีความสัมพันธ์ สอดคล้องกับแนวคิดเรื่องทางของของครูมนตรี ตราโมท (2545) ดุริยางค์ไทย. ในประเด็นดังนี้ 1) ทางเดี่ยว ปีใน เพลงแขกมอญ 3 ชั้นของครูบ๊ีบ คงลายทอง เกิดจาก

การสั่งสมประสบการณ์แล้วตกผลึกทางความคิดด้าน ดนตรี โดยครูบ๊ีบ คงลายทอง ริเริ่มแสวงหาและสร้าง แนวทางการประพันธ์ทางเดี่ยวปีใน เพลงแขกมอญ 3 ชั้น ที่แตกต่างออกไปจากเดิมที่แสดงความเป็นตัวตนของ ครูบ๊ีบ คงลายทอง 2) ทางเดี่ยวปีใน ครูบ๊ีบ คงลายทอง มีแนวคิดเรื่องวิธีการดำเนินทำนองทางเดี่ยวปีในมีด้วยกัน 2 แบบ คือ ครูบ๊ีบ คงลายทอง ได้ประดิษฐ์คิดค้นขึ้นมาใหม่ ยึดสำนวนกลอนและกลวิธีการบรรเลงเพลงแขกมอญ ที่เป็นเอกลักษณ์ของการดำเนินทำนองของปีใน ที่ โบราณจารย์ได้ประดิษฐ์สำนวนไว้ แล้วนำมาผสมผสาน เรียบเรียงใหม่ ให้มีความเหมาะสม อันเป็นการแสดง ถึงภูมิปัญญาการประพันธ์ทางเดี่ยวปีใน เพลงแขกมอญ 3 ชั้นของ ครูบ๊ีบ คงลายทอง 3) ผู้วิจัยใช้แนวคิดของ ครูมนตรี ตราโมท มาวิเคราะห์ทางการดำเนินทำนอง เพลงแขกมอญ 3 ชั้น พบว่าเพลงแขกมอญมีการ ดำเนินทำนองด้วยกัน 3 ทาง คือ ทางเพียงออล่างหรือ ทางโนลด ทางเพียงออบน ทางกรวดหรือ ทางนอก ครูบ๊ีบ คงลายทอง เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการ ประพันธ์ทางเดี่ยวปีในได้อย่างสมบูรณ์ มีหลักวิชาการ ในการประพันธ์ทางเดี่ยว ตลอดจนมีวัตถุประสงค์ ในการประพันธ์ทางเดี่ยว ปีใน เพื่อเป็นการสืบทอดวิธี การบรรเลงให้คงอยู่สืบไป และเป็นการนำองค์ความรู้ ของครูดนตรีไทยมาหลอมรวมกัน แล้วสร้างสรรค์ พัฒนาเพื่อนำมาใช้ถ่ายทอดในการเรียนการสอนใน ระดับอุดมศึกษา และผู้ที่มีความสนใจ อีกทั้งยังเป็นการ สืบต่อวิธีการบรรเลงทางเดี่ยวแขกมอญในลักษณะ พิเศษนี้ให้คงอยู่สืบต่อไป การถ่ายทอดทางเดี่ยวปีใน เพลงแขกมอญ 3 ชั้นของครูบ๊ีบ คงลายทอง มีความ สอดคล้องกับสำเนา เป็ยมดนตรี (2552) กระบวนการ ถ่ายทอดสำนักครูเทียบ คงลายทอง.พบว่าครูบ๊ีบ คงลายทอง จะพิจารณาคุณสมบัติของผู้เรียนในด้านวุฒิกวาทะ ทางสังคม ช่างวัย การเจริญเติบโตด้านสรีระ สภาพ ความพร้อมของผู้เรียนทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ที่พร้อม จะได้รับการถ่ายทอดการเป่าปี นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญกับอุปกรณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติอย่าง

ละเอียดรอบคอบ และเคร่งครัดตามแบบแผนการเรียนรู้ ที่ครูได้รับการสืบทอดมา นอกจากนี้ครูบ๊อบ คงลายทอง ยังมุ่งเน้นความสำคัญในด้านประสบการณ์ การฝึกทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ดนตรีไทย และพื้นฐาน ทางด้านจารีต แบบแผน ค่านิยมทางวัฒนธรรมและ สังคม รวมถึงยังให้ความสำคัญในการพัฒนาทักษะ ในการเรียนการสอน และบูรณาการความรู้ร่วมกับการ เรียนดนตรีในเครื่องมืออื่น ๆ โดยผู้เรียนให้สามารถ เรียนรู้และพัฒนาไปตามลำดับและต่อเนื่อง โดยการ ปฏิบัติอย่างช้า ๆ และช้า ๆ จนผู้เรียนเกิดความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติได้ถูกต้องตามแบบอย่าง รวมทั้ง มีการสร้างแรงจูงใจเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาความรู้ อยู่ตลอดเวลา ตามความสามารถของผู้เรียนอย่าง เหมาะสมกับวัยและ วุฒิภาวะ ครูบ๊อบ คงลายทอง เป็นครูศิลปินผู้มีความรอบรู้ในด้านการปฏิบัติ ด้าน ทฤษฎี และการสร้างสรรค์ผลงาน ตลอดจนหลักวิชาการ และกระบวนการถ่ายทอดต่อลูกศิษย์ ที่มีสมรรถนะ ครบถ้วน สามารถนำไปเป็นแบบอย่างอีกทั้งมีคุณค่าและ ประโยชน์ต่อสังคมและวัฒนธรรมดนตรีไทย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1) ทางเดี่ยวปี่ในของครูบ๊อบ คงลายทอง เป็นเพลงที่มีสำนวนกลอนที่เหมาะสมกับ ผู้ที่มีทักษะ ความสามารถทางด้านการบรรเลงปี่ใน ในระดับที่ดี และ เหมาะสมสำหรับนำไปใช้ในการเรียนการสอนของสถาบัน ระดับอุดมศึกษา เพื่อเป็นการพัฒนาทักษะการบรรเลง

ของนักศึกษา และเป็นการต่อยอดการเป่าปี่ใน ในระดับ ขั้นที่สูงขึ้น

2) ครูบ๊อบ คงลายทอง ได้ประพันธ์เพลง เดี่ยวอื่น ๆ ไว้อีกหลายเพลง เพื่อใช้ในการวางพื้นฐาน ให้นักศึกษาได้ทดลองเรียนรู้ ถึงสำนวนกลอนและ ลักษณะการบังคับนิ้ว บังคับลม ฯลฯ เพื่อเป็นการเตรียม ความพร้อมที่จะเรียนเพลงเดี่ยวที่มีระดับความยาก ในการบรรเลงที่สูงขึ้น ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญของ เพลงเหล่านี้ และควรมานำมาศึกษาแนวคิดในและวิธีการ ประพันธ์ทางเดี่ยว ต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ผลจากการศึกษาแนวคิด และวิธีการ ประพันธ์ทางเดี่ยวปี่ในเพลงแขกมอญ 3 ชั้น ของครูบ๊อบ คงลายทอง ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ประเด็นแนวคิดเรื่อง ประเภทของการเดี่ยวปี่ในเพลงแขกมอญในรูปแบบ ต่างๆ ซึ่งมีอยู่หลายรูปแบบ ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นคุณค่า และความสำคัญซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาด้าน ดนตรีไทยและควรทำการศึกษาในครั้งต่อไป

2) จากการศึกษาแนวคิดและวิธีการ ประพันธ์ทางเดี่ยวปี่ในเพลงแขกมอญ 3 ชั้น ของครูบ๊อบ คงลายทอง พบว่ายังมีเพลงเดี่ยวปี่ในอีกหลายเพลงที่มี กลวิธีการบรรเลงและสำนวนกลอนที่มีความไพเราะ เช่น ทางเดี่ยวปี่ในเพลงเขมรปี่แก้ว ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นว่า ควรมานำมาศึกษาแนวคิดและวิธีการประพันธ์ทางเดี่ยว เพื่อเป็นการรวบรวมองค์ความรู้ ภูมิปัญญาของครู ดนตรีไทยให้คงอยู่สืบไป

บรรณานุกรม

- คึกฤทธิ์ ปราโมช. (2552). **นาฏศิลป์และดนตรีไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ส่องสยาม
- จเร อยู่แก้ว. (2547) **กระบวนการเรียนการสอนปี่ใน ในสถาบันบัณฑิตศึกษา**. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- บุญช่วย โสวัตร และคณะ. (2539) **ทฤษฎีดุริยางค์ไทย**. พิมพ์ครั้งที่1. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เรือนแก้ว การพิมพ์.
- มนตรี ตราโมท. (2540). **ดุริยศาสตร์**. กรุงเทพฯ: ธนาคารกลีกรไทย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2550) **สารานุกรมศัพท์ดนตรีไทย ภาคประวัติเพลงเกร็ดและเพลงละครร้อง**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : หจก. ซี.วาย.ซี.เอ็ม.พรินติ้ง.
- สงบศึก ธรรมวิหาร. (2542). **ดุริยางค์ไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- สำเนา เปี่ยมดนตรี. (2552) **กระบวนการถ่ายทอดสำนักครูเทียบ คงลายทอง**. วิทยานิพนธ์ปริญญา ศิลปกรรม มหาบัณฑิตสาขาวิชาวัฒนธรรมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.